

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 2, Huduma na Ujumbe wa Manabii, Sehemu ya 2

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Manabii Wadogo. Huu ni mhadhara wa 2, Huduma na Ujumbe wa Manabii, Sehemu ya 2.

Kipindi chetu cha pili kitaendelea kutambulisha ujumbe wa manabii.

Katika somo hili, tunazingatia Kitabu cha Wale Kumi na Wawili au Manabii Wadogo. Mojawapo ya mambo ninayotaka kukuhimiza ni kwamba hatupaswi kuogopa kusoma Manabii Wadogo. Hili si jambo ambalo lazima uwe mtaalamu wa kufanya.

Kama wachungaji na walimu, hatupaswi kuogopa kufundisha vitabu hivi. Tunatumaini kwamba baadhi ya mambo tunayozungumzia kuhusu huduma na ujumbe wao wa msingi yatatupatia aina ya uelewa wa msingi utakaotusaidia na hilo. Nataka kuendelea kutusaidia kuzingatia kipengele cha agano cha huduma na ujumbe wa manabii.

Kisha katika somo hili, hasa, ili kuondoa baadhi ya kutoelewana au dhana potofu kuhusu manabii ambazo nadhani zimepunguza matumizi yetu yao makanisani. Kwanza kabisa, kama njia ya mapitio, kumbuka kwamba manabii ni wajumbe wa maagano. Mungu alifanya mfululizo wa maagano katika Agano la Kale.

Agano la Nuhu, agano la Ibrahimu, agano la Musa, la Daudi, na Agano Jipya. Ujumbe wa manabii kama wajumbe wa agano la Mungu unategemea mipango hiyo maalum ambayo Mungu amefanya na watu tofauti. Ujumbe wa manabii, sehemu nne za hiyo kutokana na kufahamu neno la Mungu, umetenda dhambi na umevunja agano.

Unahitaji kutubu. Neno toba katika Agano la Kale lilisukuma kugeuka. Ikiwa hakuna toba, manabii wanaonya kwamba kutakuwa na hukumu na kwamba hukumu kimsingi itachukua umbo la uhamisho.

Na kisha nne, kulingana na ahadi za agano na ahadi za kudumu za Mungu kwa ahadi alizotoa, kutakuwa na urejesho. Nataka kuendelea kutazama kipengele cha agano cha ujumbe wa manabii. Mojawapo ya majukumu ambayo manabii wamepewa na moja ya njia wanazoelezea huduma yao ni kwamba watajiita walenzi wa Mungu.

Hilo ni mojawapo ya maneno yatakayotumika. Mlinzi katika Israeli ya kale au katika ulimwengu wa kale, tunapata picha ya hili katika 2 Samweli sura ya 18, walikuwa wanaume ambao wangesimama juu ya kuta za jiji na wangewaonya watu wanaoishi katika mji huo na wanaoishi katika mji huo kwamba adui alikuwa akikaribia. Wangetangaza kuwasili kwa wageni au wajumbe tofauti.

Kwa hivyo hiyo ndiyo nafasi ya manabii. Mungu huwainua manabii wa kawaida, manabii wa kuandika kutoka karne ya nane na kuendelea kama njia ya kuwaonya watu kuhusu hukumu zinazokuja. Kutakuwa na hukumu kupitia mgogoro wa Ashuru.

Kuna mfululizo wa manabii ambao Mungu huwainua ili kuwaonya watu kuhusu hilo. Kutakuwa na hukumu katika mgogoro wa Babeli. Wababeli wanakuja.

Wako njiani. Kuna manabii wanaokuja na kuwaonya watu wa Yuda kuhusu hilo. Katika kipindi cha baada ya uhamisho, ingawa wamerudi nchini, bado kuna uwezekano wa kupitia hukumu zaidi.

Hatimaye, watu watalazimika kumrudia Mungu kabla ya kupata urejesho kamili. Manabii ni kama hawa watu waliosimama ukutani na kutangaza kuwasili kwa jeshi linalokaribia au adui anayekaribia. Wakati mwingine, mlinzi angesimama katika shamba la mizabibu, katika kibanda, au katika kibanda, na wangelinda shamba hilo la mizabibu kwa ajili ya mmiliki.

Hilo lilikuwa sehemu ya jukumu la manabii katika Israeli pia. Katika Ezekieli 33, kuna tafakari kuhusu jukumu la Ezekieli kama mlinzi wa kinabii. Hivi ndivyo mwanzo wa mstari wa 1 unavyosema, na ikiwa sisi ni wajumbe wa Mungu, ikiwa sisi ni wasemaji wa Mungu, kifungu hiki kwa namna fulani kinatuhusu sisi sote.

Manabii walikuwa na wajibu wa kuwaonya watu kuhusu hukumu iliyokuwa ikija. Kama wangetimiza wajibu huo na watu wakachagua kutosikiliza, jukumu la hukumu na umwagaji damu utakaowajia lingekuwa juu ya watu kwa kukataa ujumbe huo. Hata hivyo, kama nabii angeitwa na Mungu kuwaonya watu, Mungu akamfunulia kile kilichokuwa karibu, na nabii huyo hakuwa na ujasiri au ujasiri wa kuhubiri ujumbe ambao Mungu alikuwa amempa, basi hatimaye nabii mwenyewe pia angewajibika kwa hukumu iliyowajia watu.

Kuna sehemu kadhaa katika manabii wa Agano la Kale zinazowataja manabii hawa kama walinzi. Ukweli ni kwamba walikuwa wakionya kuhusu hukumu ambazo Mungu alikuwa akileta, lakini watu hawakusikiliza maonyo hayo. Yeremia 6, mstari wa 17 unasema, Tarumbeta imepigwa.

Kuna mgogoro unaokuja. Tarumbeta hiyo ni ishara ya onyo, lakini watu hawajasikiliza na hawajatii. Sasa, hasa manabii wanapozungumzia hukumu kwa kuzingatia ukweli kwamba inategemea agano, hukumu zitakazotangazwa na manabii ni hasa, kwa njia nyingi, hukumu na laana zinazotangazwa katika laana za agano ambazo Musa aliziweka katika Mambo ya Walawi 26 na Kumbukumbu la Torati 28.

Tena, tukipitia kile tulichosema katika kipindi cha kwanza, laana hizo zilihusisha laana katika asili. Kungekuwa na ukavu na ukungu.

Wangukuwa na ukosefu wa mvua. Mazao yao hayangetoa mazao. Hii ilikuwa nchi ya ajabu ambayo Mungu alikuwa akiwaleta.

Lakini kama hawangemtii Mungu, basi nchi hiyo ingeharibiwa na kulaaniwa. Pia kungekuwa na laana za kijeshi, nao wangukuwa mkia wa mataifa badala ya kichwa. Wangeshindwa kijeshi.

Wangukuwa kama Sodoma na Gomora kwa jinsi walivyoangamizwa. Hatimaye, onyo la mwisho ambalo Mungu aliwapa watu wake ni kwamba kungekuwa na hukumu ya uhamisho, na wangeondolewa katika nchi hiyo ikiwa hawangemtii Mungu. Kumbukumbu la Torati linaonyesha hili kama watu wa Mungu wakirudishwa Misri.

Tunajua kutoka kwa manabii kwamba watapelekwa uhamishoni hadi sehemu mbalimbali, Ashuru, Babeli, Misri. Lakini manabii hawawaonyi tu kuhusu mfululizo wa hukumu zisizo na mpangilio. Manabii wanawatimia laana za agano zilizoainishwa katika Kumbukumbu la Torati 28, Mambo ya Walawi 26.

Sasa, unaporudi nyuma na kusoma vifungu hivyo, Bwana anaviweka mbele yake, hapa kuna baraka utakazozifurahia. Hapa kuna laana utakazozipata usipomtii. Mtafute Bwana na uishi.

Unaweza kuchagua kati ya uzima na kifo. Jambo la kuvutia katika vifungu hivyo ni kwamba sehemu ya baraka mara nyingi huwa fupi sana. Nadhani katika Kumbukumbu la Torati 28, mistari 10 au 12 ni chini ya.

Sehemu ya laana ya hili ni ndefu kwa sababu Mungu anajua mwelekeo wa mioyo ya watu. Anataka kuwaonya mbele ya uzito wa hili na uwezekano na ukweli ni kwamba watapitia laana hizi kwa sababu wana historia ndefu ya kutokumfuata Bwana na kufanya kile ambacho Bwana anawaambia. Lakini tunapata wazo la laana za agano zitakazowajia Israeli katika Isaya sura ya 1, mistari ya 5 hadi 8. Na kumbuka, Isaya ni nabii ambaye Mungu alimwinua wakati wa mgogoro wa Ashuru.

Na kwa hivyo, anafikiria jinsi ilivyo kwa watu jeshi la Ashuru linavyovamia na kupitia nchi. Tunasoma katika vyanzo vya nje nje ya Agano la Kale kwamba Waashuri walipoingia katika nchi ya Yuda, waliteka miji 46 huko Yuda, na wakamasa Hezekia wakati wa karne ya 8 kama ndege kwenye ngome. Naam, nadhani hiyo ndiyo historia ya kile Isaya anachosema katika sura ya 1, mistari ya 5 hadi 8. Isaya anasema, Kwa nini mtapigwa chini? Kwa nini mtaendelea kuasi? Kichwa chote ni kidonda , na moyo wote umezimia.

Kuanzia wayo wa mguu, hata kichwani, hakuna uzima ndani yake ila michubuko na vidonda na majeraha mabichi. Hayajakandamizwa, hayajafungwa, wala kulainishwa

kwa mafuta. Na hivyo, nchi nzima inaonyeshwa hapa kama mtu huyu aliye na damu, aliyechubuliwa, na aliyepigwa ambaye ni mgonjwa kwa sababu ya majeraha haya.

Hilo ndilo jeshi la Ashuru liliwasababishia watu wa Israeli. Hilo ndilo Musa alilokuwa ameonya kuhusu katika Kumbukumbu la Torati 28. Utakuwa mkia badala ya kichwa kwa sababu utatiishwa na maadui hawa na mambo yote watakayokutendea.

Isaya anaendelea kusema, nchi yenu ni ukiwa. Miji yenu imeteketezwa kwa moto. Mbele yenu wageni wanaila nchi yenu.

Ni ukiwa kana kwamba umeangushwa na wageni. Na binti Sayuni ameachwa kama kibanda katika shamba la mizabibu, kama kibanda katika shamba la matango, kama mji uliozingirwa. Kwa nini mambo hayo yalitokea? Kwa sababu hayo yalikuwa laana mahususi za agano ambazo Mungu alikuwa ameahidi kuzileta dhidi ya watu wa Israeli.

Sasa, manabii wadogo watafanya jambo lile lile. Na tunapoangalia hukumu wanazozungumzia, tunaelewa pia kwamba hizi ni hasa, tunaweza kuzilinganisha kwa njia halisi na laana za agano zinazopatikana katika Kumbukumbu la Torati 28 na Mambo ya Walawi 26. Sasa, nadhani mojawapo ya mifano bora ya hili inapatikana katika Amosi sura ya nne, ambapo Amosi anawahubiria watu.

Kumbuka, Amosi pia yuko wakati wa mgogoro huu wa Ashuru. Anawaonya kuhusu hukumu inayokuja. Lakini katika kitabu cha Amosi, pia anazungumzia kuhusu hukumu ambayo tayari imekuja.

Na hukumu ambazo tayari zimekuja, kama anavyozitaja, si orodha tu ya majanga ya asili. Ni mambo mahususi ambayo Mungu atawafanyia watu wa Israeli katika laana za agano, Mambo ya Walawi 26, Kumbukumbu la Torati 28, ikiwa hawakumtii Mungu. Sikiliza Amosi sura ya nne, mstari wa sita.

Nilikupa usafi wa meno katika miji yako yote na ukosefu wa mkate katika maeneo yako yote. Sawa, usafi wa meno si usafi wa meno. Ni ukosefu wa chakula.

Kwa hivyo, Bwana amewalaani mazao yao. Na kisha Amosi anasema hivi, lakini hamkurudi kwangu, asema Bwana. Bwana anasema, tazama, nimefanya mambo haya.

Nimewaletea majanga haya kama njia ya kuwavutia. Kuna hukumu zaidi ijayo ikiwa hamtabadilisha njia zenu. Hamjarudi kwangu.

Kwa nini hamuamki na kuelewa ninafanya nini? Kwa nini maafa haya yanawapata? Mstari wa saba. Pia niliizuia mvua isiwafikie ninyi wakati bado kulikuwa na miezi

mitatu kabla ya mavuno. Ningeinyesha mvua mji mmoja, lakini sikuipeleka mji mwingine.

Shamba moja lingenyesha mvua, na juu ya shamba ambalo halikunyesha, lingekauka. Kwa hivyo, miji miwili au mitatu ingezunguka-zunguka kwenda mji mwingine kunywa maji na haingeshiba. Hilo lilikuwa moja ya mambo ambayo Kumbukumbu la Torati lilikuwa limezungumzia.

Bwana angegeuza mbingu kuwa shaba. Na katika nchi ya Israeli, mvua ilikuwa tatizo kila wakati. Kupata mvua ya kutosha na kuhakikisha kwamba wanapata mvua kwa ajili ya mazao ilikuwa tatizo kila wakati.

Na hivyo, Bwana alipozia hilo katika sehemu mbalimbali, hilo lilikuwa ukumbusho kwa watu kwamba hawakuwa wametimiza majukumu yao ya agano. Lakini Amosi anasema, lakini hamkurudi kwangu. Nilikupa njaa.

Hilo halikuvutia umakini wako. Nilikupa ukosefu wa mvua ambao uliathiri mazao yako pia. Hilo halikuvutia umakini wako.

Mstari wa tisa. Niliwapiga kwa ukavu na ukungu, bustani zenu nyingi na mashamba yenu ya mizabibu, mitini yenu na mizeituni yenu, nzige waliila, lakini hamkurudi kwangu. Laana zingine maalum za agano zimetajwa hapa.

Ukavu, ugonjwa wa mazao yao kiasi kwamba haungeweza kutoa na kuwa nchi inayotiririka maziwa na asali ambayo Mungu alikuwa ameahidi. Uvamizi wa nzige wanaoingia katika nchi. Laana maalum zilizoainishwa katika Mambo ya Walawi 26, Kumbukumbu la Torati 28.

Hizi zote ni laana za asili. Mstari wa 10. Nilituma tauni kati yenu baada ya manor ya Misri.

Niliwaua vijana wenu kwa upanga na kuwachukua pamoja na farasi wenu. Nikafanya uvundo wa kambi yenu uinuke puani mwenu, lakini hamkurudi kwangu. Na sasa tunaanza kuhamia kwenye laana wanazopata kama laana za kijeshi.

Wameshindwa na maadui zao. Wamepitia magonjwa yaliyowanyang'anya watoto wao. Mstari wa 11.

Niliwaangamiza baadhi yenu kama Mungu alivyowaangamiza Sodoma na Gomora, nanyi mkawa kama kinu kilichotolewa motoni, lakini hamkurudi kwangu. Kumbukumbu la Torati, Mambo ya Walawi tena linasema, moja ya laana nitakayowaletea ninyi watu msipomtii Mungu ni kwamba nitawaangamiza kama nilivyowaangamiza Sodoma na Gomora. Mfano wa mwisho wa utii na uovu.

Na kwa hivyo, Mungu ametuma mfululizo wa laana za agano. Hizi, kwa namna fulani, zimekuwa mapigo ya awali. Amosi anawaonya kuhusu ukweli kwamba kuna hukumu kubwa zaidi inayokuja, na hukumu ya mwisho, laana ya mwisho ya agano, itakuwa hukumu ya uhamishoni.

Kwa hivyo, mara nyingi tunakuwa na kutoelewana huku kuhusu manabii kana kwamba ni washupavu hawa wenye hasira kali na hasira kali kuhusu kila kitu kinachoendelea katika utamaduni wao, katika jamii yao. Kwa kweli, wanawafanyia watu huduma kwa sababu wanawaonya watu hawa. Kama nia ya Mungu ilikuwa tu kuwaangamiza na kuwaangamiza, Mungu angeweza kufanya hivyo bila kuwatuma manabii wake.

Manabii wanawaonya kama njia ya kujaribu kuwasaidia kuepuka majanga zaidi yatakayokuja. Na kwa sababu hiyo, kuna umuhimu katika ujumbe wao. Na moja ya mambo kama mchungaji na kama mwalimu ambayo nakumbushwa ninaposoma manabii, ujumbe wetu ni wa haraka.

Ujumbe tunaowaambia watu kuhusu ufalme wa Mungu na injili na kuwaita watu watubu, ni ujumbe wa uzima na kifo. Na manabii walikuwa wa haraka kwa sababu ujumbe wao ulikuwa ujumbe wa uzima na kifo. Kama watu wangeishi au kufa ilitegemea jinsi walivyosikiliza ujumbe huu.

Nilikuwa mwanafunzi wa chuo kikuu mnamo 1979 huko Florida, na nilipata fursa ya kwanza kujionea kimbunga. Nilikuwa Florida wakati wa Kimbunga David. Kwa upumbavu, nikiwa sijawahi kukiona hiki hapo awali, niliamua kwamba nilitaka kwenda ufukweni na kukiona mwenyewe.

Nakumbuka tulipokuwa tunashuka chini kabla ya dhoruba, siku moja kabla ya kufika huko, kulikuwa na polisi mmoja aliyekuwa amesimama kwenye daraja akivuka njia ya maji ya pwani. Na tulipomwambia kwamba tunakwenda ufukweni, kwa msisitizo, akitumia mifano ya rangi, alituambia tutoke hapo. Na alikuwa akituonya kwa busara kuhusu jambo fulani.

Hakuwa na adabu. Hakuwa rafiki wakati huo. Alikuwa akituonya haraka kuhusu jambo fulani.

Na nadhani tunapowasikiliza manabii na wanapozungumzia hukumu, tunapaswa kukumbushwa hilo. Wanazungumza ujumbe wa dharura. Nilikuwa nikiendesha gari kwenye barabara kuu miezi michache iliyopita nikiwa safarini, na sauti ya mtandao wa utangazaji wa dharura ikasikika.

Na walikuwa wakijaribu mfumo wao wa onyo kuhusu kimbunga. Ilipunguza uharaka wangu kuhusu ujumbe nilipogundua kuwa ulikuwa mtihani. Lakini kama huo ungekuwa ujumbe halisi, ingekuwa muhimu kwangu wakati huo kuchukua hatua.

Na kwa hivyo, manabii wataelezea na wataonya kuhusu hukumu ya Mungu kwa kutumia maneno makali zaidi iwezekanavyo kwa sababu wanataka watu waelewe jinsi hili lilivyo zito. Brent Sandy, anapozungumzia kuhusu manabii katika kitabu chake Plowshares and Pruning Hooks, anazungumzia kuhusu ujumbe wa nabii kuwa kama maji meupe tunapopanda kwa mashua. Ni ujumbe uliotiwa chumvi katika maneno mabaya zaidi na makali zaidi iwezekanavyo.

Wanataka tuone jinsi hukumu itakavyokuwa mbaya. Na kwa hivyo, Yereimia atasema, Mungu anapoleta hukumu dhidi ya watu wake, itakuwa kama kifo kinachopanda kupitia dirishani. Nabii Yoeli anazungumzia hukumu ya Mungu.

Na Yoeli, katika kipindi cha baada ya uhamisho, baada ya kuwa tayari wamekwenda uhamishoni, atasema, mmepitia pigo hili la nzige ambapo Mungu ameharibu mazao yenu. Siku ya Bwana imekaribia msipojifunza kutokana na hilo. Na hatari ni kwamba jeshi, jeshi la kibinadamu la kimwili, lenye ukubwa wa pigo la nzige, liko karibu kuvamia jeshi lenu.

Unahitaji kuamka na kutambua kitakachotokea. Amosi, anapozungumzia kuhusu hilo, anasema hukumu inapokuja, 90% ya watu watauawa au watapelekwa uhamishoni. Tisa kati ya kumi.

Katika sehemu moja, anazungumzia mabaki, mabaki, manusura wa hili. Na anasema, jeshi la Ashuru litakapopita, jeshi hili linalovamia litakapopita, Israeli itaachwa kama kondoo aliyetolewa kinywani mwa simba. Hiyo ni picha dhahiri.

Na akasema kitakachobaki ni kipande cha mkia, sehemu ya mguu, sehemu ya sikio. Hivyo ndivyo Israeli itakavyokuwa, kama mnyama aliyeraruliwa vipande vipande. Na hivyo manabii watatupitisha katika maji meupe ya ghadhabu ya Mungu.

Hukumu itakuwa mbaya na ya kutisha kama ilivyo. Na hii ni sehemu ya jukumu lao katika huduma yao kama walinzi wa Mungu. Lakini upande mwingine wa hilo, na nadhani sehemu nyingine ya maji hayo meupe, ni kwamba manabii pia watatusaidia kuelewa kina cha upendo wa Mungu.

Na kwa hivyo, kama nilivyosoma manabii, na nilivyozungumzia katika video iliyopita, imeniwezesha kumpenda Mungu wa manabii. Na hilo ndilo jambo linalonisumbua kuhusu vitabu hivi, ni kwamba nataka kumtafuta Mungu huyo. Sio Mungu mwenye hasira tu.

Sio tu Mungu anayetaka kuwaangamiza watu wake, lakini pia ni Mungu aliyejitolea kwao bila kujali chochote. Watoto wangu wanaweza kufanya mambo mabaya, lakini nitawapenda kama baba kila wakati. Kwa njia kubwa zaidi, Mungu atajitolea kwa watoto wake kila wakati.

Maagano ambayo Mungu alifanya na Israeli yaliwawekea masharti yaliyosema kwamba wangehukumiwa ikiwa wangeasi, na wangeadhibiwa vikali ikiwa hawangeshika amri za Mungu. Lakini manabii watarudia wazo kwamba Bwana hatawaacha watu wake kamwe. Na kwa hivyo, baada ya hukumu hii, kutakuwa na urejesho kila wakati.

Ninawaambia wanafunzi wangu, ikiwa mtakuwa mnajiandaa kwa mtihani wa kutawazwa na mtu anataka kuwauliza swali, ujumbe wa nabii ni upi? Uko salama kwa kujibu hukumu na wokovu. Mshauri wenu wa kutawazwa atafikiri kwamba mnajua Agano la Kale vizuri sana. Lakini siku zote kuna hukumu, na siku zote kuna wokovu.

Sasa, wasomi wakosoaji, kama walivyoangalia hilo, mara nyingi watazungumzia kuhusu jumbe hizo za wokovu kama vitu vilivyoongezwa baadaye kwenye ujumbe wa manabii. Lakini nadhani moja ya matatizo na hilo ni kwamba katika kila moja ya vitabu hivi, daima kuna ujumbe wa wokovu. Amosi, labda ujumbe uliokithiri zaidi wa hukumu katika Agano la Kale lote, bado mwishoni mwa kitabu hicho, sura ya 9, 11 hadi 15, kuna ahadi kwamba Mungu atarejesha kile alichokibomoa.

Kitabu cha Yeremia, sehemu ya kwanza ya kitabu, kinahusu kazi ya Mungu ya kubomoa na kubomoa. Sehemu ya pili ya kitabu inahusu tumaini, kile ambacho Mungu atajenga na kupanda, na kile kinachokua kutokana na hilo. Na kwa hivyo, hakika kuna maji meupe ya ghadhabu ya Mungu ndani ya manabii, lakini pia kuna shauku kubwa na ya ajabu ya upendo wa Mungu kwa watu wake.

Baadhi ya vifungu vikubwa zaidi kuhusu upendo wa Mungu na baadhi ya vifungu vilivyonizungumzia zaidi katika manabii ni vile vinavyoshughulikia hilo. Acha nikushirikishe vichache kati ya hivi ambavyo vimemaanisha kitu kwangu. Katika Isaya 40, Mungu anapozungumzia kuwarudisha watu wake kutoka uhamishoni, anasema kwamba Bwana atakuwa kama mchungaji, naye atawabeba watu wake mikononi mwake.

Na hata mwana-kondoo dhaifu na mpole zaidi, Bwana atambeba mikononi mwake. Na picha hiyo ya upole ya Bwana kama mchungaji wetu, mfano hai wa Zaburi 23, ndivyo Mungu atakavyowafanyia watu wake atakapowarejesha na kuwarudisha kutoka uhamishoni. Katika Isaya 49, watu wa Israeli wanasema, Bwana amenisahau.

Bwana ameniacha. Sayuni mwenyewe anaongea na kusema, Mungu ametusahau. Na hilo lingekuwa jibu la kawaida kwa maafa yaliyowapata.

Lakini Bwana anajibu kauli hiyo, na anasema, je, mama anayenyonyesha anaweza kumsahau mtoto wake? Hata kama angeweza, Bwana hatakusahau wewe. Na Bwana anasema kwamba ana jina la Sayuni kwa upande mmoja, ana jiji la Sayuni, picha ya hilo kwa upande mwingine. Sitaingia katika suala la kama Mungu ana tatoo au la,

lakini inaonekana kusema ni kwamba mawazo ya Mungu wetu ambaye halali usingizi, mawazo ya mara kwa mara, umakini wa mara kwa mara, jambo ambalo liko akilini mwake kila wakati ni watu wa Mungu.

Hatawasahau kamwe. Nabii Yeremia anawaambia waliohamishwa, Ninajua mipango niliyo nayo kwa ajili yenu, mipango ya kuwapa tumaini na wakati ujao, nami nitawarejesha. Hiyo si ahadi isiyo na mwisho kwa kila Mkristo kwamba Mungu atatekeleza kila mpango katika maisha yetu.

Inamaanisha kwamba Mungu amejitolea kwa ajili ya mema yetu ya mwisho, kama vile Warumi 8 inavyotambia kwamba mambo yote hufanya kazi pamoja kwa ajili ya mema kwa wale wanaompenda Mungu na walioitwa kulingana na kusudi lake. Katika Hosea 11, Hosea ni kitabu ambapo anaoa mwanamke asiye mwaminifu kama somo la kuona kwa watu wa Israeli jinsi walivyokosa uaminifu kwa Mungu. Mwishoni mwa kitabu hicho katika Hosea sura ya 11, Bwana anazungumzia upendo wake kwa Israeli kama mke wake.

Na anasema hivi, sura ya 11, mistari ya 8 na 9, nikutoeje, Ee Efraimu? Nikutoeje, Ee Israeli? Wamekuwa mke asiye mwaminifu kwake. Ana haki zote kama Mungu na kama yule ambaye amekuwa mwaminifu kabisa kwa agano lake la kuwaangamiza kabisa na kuwaangamiza watu hawa. Lakini anasema, nikutoeje? Nakupenda.

Ninawashauri watu, nao wameoa mtu. Ni kama, ni nini kilichokufanya uolewe na mtu huyo? Unawezaje kukaa naye? Tunapoangalia Agano la Kale, tunasema, Mungu angewezaje kujitolea kikamilifu kwa Israeli kama mke wake? Lakini anasema, Siwezi kukuacha. Na anasema, ninawezaje kukufanya kama Admoni? Ninawezaje kukufanya kama Seboimu? Miji iliyoharibiwa pamoja na Sodoma na Gomora.

Bwana asema, moyo wangu unarudi nyuma ndani yangu. Huruma yangu inaongezeka joto na upole. Hata katikati ya hasira yake kuu, hata katikati ya nyakati ambazo Bwana alikuwa akiwaadhibu watu wake kwa sababu walikuwa wamemwasi.

Walimdanganya kama mwenzi asiye mwaminifu. Mungu anasema, moyo wangu unawaka moto kwa huruma kwako. Unawaka moto na upole.

Sitatekeleza hasira yangu kali. Sitamwangamiza Efraimu tena, kwa maana mimi ni Mungu, si mwanadamu; mimi ni Mtakatifu katikati yenu, wala sitakuja kwa ghadhabu.

Mimi si mwanaume. Sitakubali kulipiza kisasi. Sitakubali kulipiza kisasi.

Sitawaangamiza kabisa watu wangu. Kama Mungu mwenye haki, kama Mungu mtakatifu, nitawaadhibu kwa dhambi, lakini hatimaye nitawarejesha. Na hivyo agano si ujumbe wa hukumu tu katika manabii.

Pia ni ujumbe wa urejesho. Mojawapo ya ninayopenda zaidi, Yeremia sura ya 30. Na acha nisome sehemu fupi.

Yeremia 30 hadi 33 ni sehemu ya kitabu hicho kinachojulikana kama Kitabu cha Faraja. Na kinamhusu Mungu kurejesha utumwa wa watu wake baada ya kuwapeleka uhamishoni. Katika sura ya 30, kuanzia mstari wa 12, Bwana anasema hivi kwa watu, Bwana asema hivi: jeraha lako halitibiki.

Jeraha lako ni kubwa. Hakuna wa kukutetea. Hakuna dawa ya jeraha lako.

Hakuna uponyaji kwako. Wapenzi wako wote wamekusahau. Hawakujali.

Kwa maana nimekupiga kama adui, adhabu ya adui asiye na huruma, kwa sababu hatia yako ni kubwa kwa sababu dhambi zako ni kubwa. Kwa nini unalia juu ya jeraha lako? Maumivu yako hayaponyeki, kwa sababu hatia yako ni kubwa, kwa sababu dhambi zako ni kubwa. Kila kitu tunachosoma katika kifungu hicho kinaonyesha kukata tamaa.

Umeteseka. Una jeraha hili lililowekwa juu yako. Hakuna uponyaji.

Hakuna dawa itakayoshughulikia hili. Wapenzi, viongozi wa uongo, maadui uliowageukia na ulifikiri wangukuwa chanzo chako cha usalama na umuhimu, hawajakusaidia pia. Hakuna kitu unachoweza kugeukia.

Na kwa nini hilo lilitokea? Bwana anasema kwa sababu dhambi zako ni kubwa. Unastahili hili. Mungu hakuacha agano lake na watu wake.

Walikuwa wameacha agano. Mungu hakuwa amewaangusha kwa kushindwa kuwalinda kutokana na jeshi la Babeli. Walijiletea hili wenyewe.

Kwa hivyo kila kitu kuhusu hili hakina matumaini kuanzia Yeremia sura ya 30 , mstari wa 12 hadi mstari wa 15. Lakini angalia inavyosema katika mstari wa 16. Kwa hivyo, leken.

Sawa, haya ndiyo matokeo. Na tunatarajia, wow, huu utakuwa ujumbe mbaya na wa kutisha wa hukumu. Lakini kile tulichonacho badala yake ni kile Tim Keller anachokirejelea katika kifungu hiki kama usemi mzuri wa neema ya Mungu isiyo na mantiki.

Kwa hiyo, wote wanaokula wataliwa, adui zako wote watachukuliwa mateka, kila mmoja wao; wale wanaokuteka nyara watatekwa nyara.

Na wote wakuombao, nitawafanya mateka; maana nitakurudishia afya; nitaponya majeraha yako, asema Bwana, kwa sababu wamekuita mtu aliyetupwa.

Ni Sayuni ambayo hakuna anayeijali. Kila mtu mwingine alikuwa amesahau kuhusu Sayuni. Kila mtu mwingine alikuwa amewapuuza hadi kwenye rundo la majivu ya historia.

Mungu anasema nitakurejesha. Hakuna afya. Hakuna uponyaji.

Nitakupa wewe badala yake. Na Mungu atafanya mambo haya kwa sababu ya ahadi yake ya kudumu ya agano kwa watu wa Israeli. Mojawapo ya sifa za Mungu ambazo tutajifunza katika kozi hii ni kile kinachotajwa katika Agano la Kale, neno la Kiebrania ni hesed.

Inazungumzia upendo mwaminifu wa Mungu, kujitolea kwake, na uaminifu wake. Yeremia anasema, Nimewapenda watu wangu kwa upendo wa milele, na kwa hivyo nimewavuta kwa wema wangu, hata baada ya uhamisho, hata baada ya hukumu. Katika kitabu cha 12, kuna manabii wanne, Hagai, Zekaria, Yoeli, na Malaki, ambao walihudumu wakati wa kipindi cha baada ya uhamisho.

Zinatukumbusha kwamba baada ya hukumu ya uhamisho, Mungu atawarudisha watu wake. Mungu atawarejesha. Lakini jambo la kuvutia linatokea katika vitabu hivyo pia.

Tunagundua hapo kwamba watu walirudi katika nchi, lakini bado hawajamrudia Mungu kikamilifu. Hagai na Zekaria watalazimika kuwakabili kuhusu ukweli kwamba hawajajenga upya hekalu, hawajafuata vipaumbele vya Mungu. Na kwa hivyo kuna uwezekano wa hukumu zaidi hata baada ya uhamisho.

Yoeli, umemwacha Mungu. Mungu ameleta pigo la nzige juu yako. Rarueni mioyo yenu, mrudieni. Kutakuwa na hukumu zaidi. Malaki, kuna ugomvi huu kati ya Mungu na watu wake kwa sababu watu hawajamrudia Bwana kweli. Kwa hivyo hata baada ya urejesho, hata baada ya kurudi katika nchi, bado hawajamrudia Mungu kikamilifu.

Kwa hivyo, Mungu anafanya nini huko? Je, Mungu anasema, vema, unajua, nimewapa nafasi, nimeahidi kuwarudisha, nitawarudisha, lakini bado hawajarudi kwangu? Kile ambacho Mungu anafanya huko kuonyesha wasiwasi wake wa kudumu ni kwamba manabii wanaohudumu wakati huo pia wataahidi kwamba Bwana atasababisha kuwe na kurudi baada ya kurudi ambapo hatimaye kutakuwa na urejesho kamili wa watu. Unajua, tunaangalia wakati wa kipindi cha baada ya uhamisho. Haikuwa urejesho mkuu ambao tunaonekana kuona ukitarajiwa kwa manabii kama Isaya au Yeremia.

Ilikuwa wakati wa kukatisha tamaa na wa kukatisha tamaa. Bado wako chini ya ukandamizaji wa kigeni. Na tena, haikuwa kosa la Mungu, na ilikuwa kosa la watu.

Lakini kile ambacho manabii wa baada ya uhamisho watatufanyia ni kwamba watakamilisha ujumbe huu kuhusu uaminifu wa Mungu na kujitolea kwa Mungu kwa Israeli, na watasema, Bwana ataleta kurudi baada ya kurudi huku ambako hatimaye kutakuwa kila kitu ambacho Mungu alikifikiria. Na hivyo nabii Zekaria atasema katika Zekaria 8, mistari ya 7 na 8, Bwana wa majeshi asema hivi, Tazama, nitawaokoa watu wangu kutoka nchi ya mashariki na kutoka nchi ya magharibi, nami nitawaleta wakae katikati ya Yerusalemu, nao watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao katika uaminifu na haki. Nasi tuko kama, tunasoma hilo, na tunasema, vema, nilifikiri hivyo ndivyo Mungu alivyofanya.

Mungu alikuwa amewarudisha kutoka uhamishoni. Mungu alikuwa amewabeba kama wana-kondoo mikononi mwake, naye akawarudisha na kuwarejesha. Lakini Bwana anasema huu haukuwa urejesho wa mwisho.

Kutakuwa na moja zaidi ya hili kwa sababu ingawa watu wataendelea katika dhambi zao, Mungu, kwa njia kubwa zaidi, ataendelea katika uaminifu wake wa agano. Zekaria anaendelea kusema mwishoni mwa sura ya 8, mistari ya 20 hadi 23, Bwana wa majeshi asema hivi, watu watakuja tena, naam, wenyeji wa miji mingi, na wenyeji wa mji mmoja hadi mwingine, wakisema, Twendeni mara moja tumwombe Bwana, na kumtafuta Bwana wa majeshi; mimi mwenyewe ninapanda juu.

Watu wengi na mataifa yenye nguvu watakuja kumtafuta Bwana wa majeshi huko Yerusalemu, na kuomba fadhili za Bwana. Bwana wa majeshi asema hivi, siku hizo, watu 10 kutoka mataifa yote ya lugha watashika joho la Myahudi, wakisema, Twende pamoja nanyi, kwa maana tumesikia ya kwamba Mungu yu pamoja nanyi. Kwa hivyo, manabii, wakati kurudi hakukuwa kila kitu kama ilivyodhaniwa, hawakusema tu, nadhani, unajua, Isaya alikuwa na mawazo mengi.

Haikufanikiwa kama Mungu alivyosema. Hawakusema, tazama, uliasi, ulipoteza, ulitoa baraka zako. Wanachowakumbusha watu ni kwamba Bwana ataleta urejesho huu wa mwisho.

Bwana atatimiza ahadi zake. Bwana ataandika sheria moyoni mwako. Bwana atawarudisha watu wake kutoka uhamishoni kabisa.

Na atakapofanya hivyo, hata mataifa ya dunia yatakuja na kuabudu. Na kwa hivyo, wazo hili la mipaka ya hukumu ya Mungu liko ndani ya manabii, lakini pia kuna mipaka ya upendo wa Mungu. Na kwa hivyo, unapowafundisha manabii, moja ya mambo unayotaka kuhakikisha kwamba unafanya ni kwamba ni rahisi kuhubiri vitabu hivi na kukasirika sana au kuwa mshika sheria na kusema, hii hapa orodha ya dhambi ambazo umetenda na kwa kweli kuwapiga watu kwa hukumu.

Lakini ujumbe wa manabii pia ni ujumbe wa neema ambao hatimaye unaonyesha jibu la Mungu na suluhisho la Mungu. Manabii walilaani ibada ya sanamu ya watu. Tunapaswa kuwapa watu kitu cha kupenda ambacho ni kikubwa kuliko sanamu zao.

Na ni upendo wa Mungu ambao hatimaye hutuathiri kwa hilo. Paulo, katika Waefeso sura ya tatu, anasema, Nataka uweze kuelewa kimo na kina na upana na urefu wa upendo wa Mungu. Anatumia maneno ya kupimia kuzungumza kweli kuhusu kitu ambacho hakiwezi kupimwa.

Mojawapo ya mambo ambayo yamenisaidia kuona katika maisha yangu, kina na upana na kina cha upendo wa Mungu kwangu ni kuelewa ahadi ya kudumu ya ahadi za agano la Mungu kwa Israeli. Jinsi Mungu alivyojitolea kwa watu hawa bila kujali chochote. Katika Warumi sura ya nane, Paulo anatumkumbusha mwishoni mwa sura hiyo kuu, mambo yote ambayo Mungu ametufanyia.

Ametujua kimbele, na ametuchagua tangu mwanzo tuwe kama mfano wa mwanawe. Anafanya mambo yote pamoja kwa ajili ya mema. Hata tayari ametutukuza na kutupa urithi huo.

Mwishoni mwa sura hiyo, anasema, hakuna kitu, hakuna kitu ambacho tutawahi kukipitia maishani ambacho kinaweza kututenganisha na upendo wa Mungu ulio katika Kristo Yesu. Njaa, shida, uchi, mateso, upanga, na hata kifo chenyewe hakiwezi kukutenganisha na upendo wa Mungu. Upendo wa Mungu ni wa milele.

Ni ya milele. Ni ya kudumu. Naam, inavutia tunaposoma kitabu cha Warumi, jambo ambalo Paulo anageukia tena katika Warumi 9 hadi 11, ninajuaje kwamba Warumi 8 ni kweli? Ninajuaje kwamba hakuna kitu kinachoweza kututenga na upendo wa Mungu ulio katika Kristo Yesu? Paulo anageukia katika Warumi 9 hadi 11 kuhusu uhusiano wa Mungu na watu wa Israeli.

Katika Warumi 11, hata anatupa ahadi kwamba sehemu ya mpango wa Mungu na sehemu ya mpango wa mwisho wa Mungu kwa ajili ya historia ya wokovu ni kwamba mwisho, Israeli yote, watu wa Israeli wataokolewa na kurejeshwa. Jinsi ninavyojua upendo wa milele wa Mungu kwangu ni naweza kutazama na kuona mfano wa upendo wa milele wa Mungu kwa Israeli. Na Wakristo wana mawazo mbalimbali kuhusu mustakabali wa Israeli na watu wa Israeli.

Ninaamini kwamba maagano katika Agano la Kale yanatupa ahadi kwamba Mungu ana mustakabali kwa Israeli kwa sababu Mungu hutimiza ahadi zake za agano na Mungu amejitolea kwa amri zake za agano. Sasa, baada ya kuona hili, mandhari, mandhari, ujumbe wa manabii, jinsi unavyoelekezwa kwenye agano, mawazo haya manne, umetenda dhambi, umevunja agano, unahitaji kutubu. Ikiwa hakuna toba, kutakuwa na hukumu.

Na kisha, baada ya hukumu, kutakuwa na urejesho. Natumaini kwamba baadhi ya haya yatasaidia kuondoa baadhi ya kutoelewana kwa kawaida kwa manabii na labda baadhi ya mawazo potofu uliyonayo kuhusu kusoma vitabu hivi au kuvifundisha. Kwa hivyo, ningependa kuhitimisha somo hili kwa kufikiria tu, haya ni baadhi ya kutoelewana kwa kawaida kwa manabii ambayo nadhani tunatambua si sahihi tunapoelewa ujumbe wao ulikuwa unahusu nini.

Baadhi ya watu huwatazama manabii, na wangewapuza kama wapuuzi wa ajabu tu. Nilitazama hata makala kwenye moja ya chaneli za historia miaka michache iliyopita, na walizungumzia kuhusu nabii Ezeieli na baadhi ya njia alizotumia kuwasilisha ujumbe wake, labda zikionyesha ukweli kwamba alikuwa na ugonjwa wa kisaikolojia. Na hiyo ilikuwa aina ya falsafa iliyoenea.

Sasa kulikuwa na mara nyingi ambapo manabii waliwasilisha ujumbe wao kwa furaha kubwa chini ya ushawishi wa Roho wa Mungu, tunamwona Sauli akitenda kama nabii kwa njia hiyo. Hiyo si uzoefu wa kawaida. Wanawaeleza watu waziwazi, imejengwa juu ya ufunuo ambao Mungu amewapa watu wake.

Sio wapuuzi wa kichaa. Wanatumwa kama wajumbe ambao, kwa njia iliyo wazi kabisa, wanawakumbusha watu majukumu yao ya agano kwa njia ya kimantiki sana. Umefanya hivi.

Mungu atafanya hivi. Hapa kuna fursa ya kutubu. Baadhi ya matumizi ya ufasaha zaidi katika Biblia yote yanapatikana katika manabii wa Agano la Kale.

Amosi ataanza ujumbe wake. Ametumwa kutoka nchi ya Yuda upande wa kusini kuwahubiria watu wa kaskazini. Si lazima akaribishwe huko.

Na kwa hivyo, Amosi anaanza kwa kuzungumzia hukumu ya mataifa. Na kisha anapowashawishi watu kuingia na wanatambua kwamba, Mungu atawahukumu mataifa, anawaangushia bomu. Mungu pia atawahukumu.

Kwa hivyo, manabii si wapumbavu wa kuongea. Hawako tu katika hali ya furaha. Kuna ujumbe ulio wazi sana hapa.

Kutoelewana kwa pili ni kwamba manabii si wajumbe wenye hasira, wanaolalamika wa Mungu ambaye anataka tu kuwaangamiza na kuwaangamiza watu wake. Na tayari tumezungumzia hili. Nilikulia katika malezi ya kimfumo sana.

Nakumbuka kwenda kanisani na kuwasikia wainjilisti wakihubiri. Walikuwa wakipata rangi nyekundu usoni na kupiga kelele. Nilipokuwa na umri wa miaka 10, baadhi ya hayo yalikuwa ya kutisha sana.

Na wangukuwa na mshipa huu shingoni mwao, na ungejitokeza. Na hilo, kwa njia nyingi, lilikuwa kabla sijaanza kujifunza kuhusu manabii; huo ndio uelewa wangu wa jinsi walivyokuwa. Ninachofikiri tumelewa ni kwamba walipohubiri ujumbe mkali, ujumbe huo mkali ulitokana na hali mbaya.

Na hawakufurahia kuhubiri ujumbe huo. Mara nyingi baadhi ya wainjilisti hao, nilidhani walionekana kufurahia kuwaambia watu kwamba wanaenda kuzimu, au walifurahia kutupa orodha ya dhambi. Manabii hawafurahii hili.

Mungu hafurahii kifo cha waovu. Ezeieli anatuambia hivyo. 2 Petro 2 inarudia hilo katika Agano Jipya.

Mungu hapendi mtu yeyote apotee bali wote wafikie toba. Mojawapo ya sababu zilizomfanya Mungu awatume manabii hapo awali ni kwamba ikiwa watu wangeitikia ujumbe huo, basi wangeweza kuepuka hukumu hii. Kwa hivyo, Mungu wa Agano la Kale si Mungu mwenye hasira, mkorofi, mwendawazimu, muuaji, wa kifalsafa, au aina yoyote ya Mungu.

Yeye ni Mungu anayewajali watu. Harakati Mpya ya Wasioamini Mungu imejaribu kutofautisha kati ya Mungu wa Agano la Kale, mwenye hasira, mwenye kuhukumu, Mungu anayeimba mapigo na kuwaua watu na kuamuru mauaji ya kimbari na mambo ya aina hiyo, Mungu wa Agano Jipya, ambaye ni Baba wa Yesu na Mungu wa upendo. Kuna hukumu na wokovu katika ujumbe wa manabii.

Utakatifu wa Mungu, chuki ya Mungu kwa dhambi, hiyo ipo, hiyo ni kweli. Hilo ni jambo ambalo tunahitaji kuhubiri kwa utamaduni wetu. Lakini upande mwingine wa hili ni kwamba kuna msamaha, kuna neema, kuna urejesho.

Kwa kweli, tuna neno hili kutoka kwa Mungu katika Yeremia sura ya 18, kwamba kama watu wangewaitikia manabii, kulikuwa na fursa kila wakati kwamba hukumu hiyo ingeweza kuepukwa. Sura ya 18, mstari wa 7 inasema hivi: Nikitangaza wakati wowote kuhusu taifa au ufalme kwamba nitaung'oa, kuubomoa, na kuuharibu, na taifa lile nililolizungumzia, likageuka na kuacha uovu, nami nitaghairi maafa ninayokusudia kuwatendea. Tutaona hata mifano tunapopitia manabii wadogo wa mahali ambapo Mungu hughairi hukumu watu wanapoitikia ujumbe.

Nadhani kuna, kwa njia nyingi, kutoelewana kwa manabii. Kuna uwakilishi potofu wa Mungu wa Agano la Kale. Ninaposikia watu wakisema mambo kumhusu Mungu, Yeye ni Baba yangu, ninampenda, najua upendo wake, nataka kumtetea, na ninataka kutetea heshima yake.

Nadhani manabii hutusaidia kuelewa Mungu ni mtu wa aina gani hasa. Nadhani kutoelewana kwa tatu kuhusu manabii, na mara nyingi hii inaingia katika jinsi wanavyotendewa maarufu kanisani, ni kwamba tunawaona manabii hasa kama

watabiri wa wakati ujao. Jukumu lao lilikuwa kutupa ramani ya kina ya mambo yote yatakayotokea katika eskatologia.

Kutabiri wakati ujao ilikuwa sehemu muhimu ya ujumbe wa nabii. Kumbukumbu la Torati 18 liliwaambia watu kwamba moja ya njia ambazo wangewatofautisha manabii wa kweli na manabii wa uongo ni kwamba chochote ambacho nabii wa kweli alitabiri au kuahidi kingetokea, hicho kingetokea. Ilibidi awe sahihi 100% ya wakati.

Wastani wa kupiga mipira 950 haukuwa mzuri vya kutosha. Alikuwa sahihi kila wakati na sahihi kila wakati. Tunawaona manabii kwa njia nyingi.

Wanatabiri kwa watu kwamba hili ndilo litakalowapata ikiwa hawatabadilisha njia zao. Lakini jukumu kuu la manabii halikuwa kutabiri wakati ujao. Ilikuwa sehemu ya huduma yao, ilikuwa sehemu ya karama yao ya unabii, ilikuwa ni uthibitisho kwamba neno lao lilitoka kwa Mungu.

Katika kitabu cha Isaya katika sura ya 40 hadi 48 hasa, moja ya njia ambazo Mungu anajitofautisha na miungu ya kipagani iliyowazunguka Israeli ni kwamba Bwana aliweza kutangaza kupitia manabii wake wakati ujao kabla haujatokea. Nadhani moja ya sababu ambazo Isaya 40 hadi 55 inatupa ahadi hii ya kina kuhusu jinsi Mungu angewarudisha watu wake kutoka uhamishoni wakati wa Isaya ilikuwa ni kuwaonyesha kwamba Mungu anaweza kutabiri wakati ujao. Lakini kutabiri wakati ujao ilikuwa sehemu ndogo tu ya ujumbe wa nabii.

Mtu fulani ameigawanya takwimu hivi. Wamesema theluthi mbili ya mahubiri ya nabii yalikuwa hasa kutabiri. Kwa maneno mengine, kuhubiri tu neno la Mungu, kufanya kile ambacho wachungaji hufanya siku ya Jumapili, kufanya kile ambacho Eliya na Elisha walifanya walipowakabili watu kuhusu kujitolea kwao kwa Baali au uasi wao.

Theluthi mbili ya mahubiri yalikuwa yakitabiri. Theluthi moja tu ilikuwa ikiwatabiri na kuwaambia kuhusu mambo yatakayotokea wakati ujao. Tunapofikiria kuhusu manabii katika eskatolojia, theluthi moja ya mambo waliyokuwa wakitabiri au kutabiri pia yalikuwa mambo yatakayotokea wakati ujao.

Sio utabiri tena kwetu, ni mambo ambayo tayari yametokea. Fee na Stewart wanasema chini ya asilimia mbili ya mahubiri ya kinabii ni unabii wa kimasiya. Chini ya asilimia tano ya mahubiri ya manabii yanahusu enzi ya agano jipya, na chini ya asilimia moja ya mahubiri yao yanahusu mambo ambayo bado yatatokea katika siku zijazo za eskatolojia.

Na kwa hivyo, tunapokuwa na watu au tunapokuwa na wasemaji wa unabii au tunapokuwa na video zinazouzwa mtandaoni, na tunawajia manabii tukitafuta ramani ya kina ya siku zijazo, labda hatuwatumii manabii kwa kile walichokusudiwa.

Tunapofikiri kwamba tunaweza kuwajia manabii tukiwa na Biblia yetu kwa mkono mmoja, na gazeti letu kwa mkono mwingine, na tunaweza kuchora mistari ya moja kwa moja na mawasiliano, labda tunasoma mambo ndani ya manabii ambayo hayapo. Na hilo limekuwa moja ya mambo ambayo yamebainisha aina ya utafiti maarufu wa manabii.

Kumekuwa na utafiti wa hivi karibuni katika miaka michache iliyopita unaoitwa Harbinger, ukizungumzia Isaya 9 mistari ya 8 hadi 10 kuwa unabii wa moja kwa moja kuhusu Amerika. Sijui vifungu vyovyote maalum katika manabii wa Agano la Kale vinavyozungumzia moja kwa moja kuhusu Amerika. Kulikuwa na kitabu mnamo 1988, Sababu 88 za Kwa Nini Unyakuo Utakuwa Mwaka wa 1988.

Unaweza kupata kitabu hicho mtandaoni sasa, kwa bei nafuu sana. Ujumbe huo ulikuwa umepuuzwa. Nilipokuwa shule ya upili, nilianza kupendezwa na unabii kwa sababu nilienda kutazama filamu ya The Late Great Planet Earth.

Lakini katika kujifunza manabii, nimegundua kuwa hilo sio lengo lao kuu. Ninapowaambia watu wakati mwingine, ninafundisha Agano la Kale, ninawafundisha manabii, hilo kwa kawaida huibua maswali kadhaa. Na moja wapo kwa kawaida ni, je, tunaishi katika siku za mwisho? Na wanachotaka kujua kupitia hilo ni, je, Biblia inaonyesha kwamba kuja kwa Kristo kumekaribia? Na nadhani labda kuna njia ambazo tunaweza kusema hivyo.

Lakini mtazamo wa kibiblia ni kwamba siku za mwisho zilianza na kuja kwa kwanza kwa Kristo, na zitaendelea hadi kuja kwa pili. Kulikuwa na kitabu huko nyuma mwaka wa 1991 kilichozungumzia kuhusu Vita vya Ghuba kuwa utimilifu wa unabii wa kibiblia kwa sababu ya vifungu vyote katika Isaya, Yerima, au Ufunuo kuhusu hukumu ya Babeli. Tena, nadhani hiyo ni kusoma mambo katika Biblia.

Watu wana maswali, nini kitatokea kwa taifa la Israeli? Je, mwaka wa 1948 ni Israeli, je, huo ni utimilifu wa historia ya kibiblia, wa unabii wa kibiblia? Biblia haijibu maswali hayo. Hilo sio lengo la manabii. Na wanapoangalia wakati ujao, wanatupa hasa kile tunachoweza kukiita mtazamo laini wa wakati ujao, si ramani maalum ya barabara.

Kama manabii, wanapozungumzia kuhusu wakati ujao, wanatukumbusha mambo manne ya msingi, tena na tena na tena. Watatukumbusha kwamba Mungu atawarudisha watu wake kutoka uhamishoni, nambari moja. Watatukumbusha kwamba Mungu atarejesha ukoo wa Daudi.

Watatukumbusha kwamba Yerusalemu itajengwa upya pamoja na hekalu. Na watatukumbusha kwamba baraka ya baadaye ya Israeli katika ufalme wa eskatolojia itasababisha kuingizwa kwa mataifa yote. Lakini maelezo kamili na maalum ya jinsi yote hayo yanavyotekelezwa, manabii hawajibu maswali hayo kila wakati.

Manabii hawapo ili kukidhi udadisi wetu. Wako zaidi kutupa ujasiri thabiti na uliotulia kwamba hatimaye, ufalme wa Mungu unashinda na watu wa Mungu wanashinda. Katika maono ya kinabii ya Danieli 2 na Danieli 7, tuna mfululizo wa falme za wanadamu duniani kote ambazo hatimaye zitabadilishwa na ufalme wa Mungu.

Ninaposoma manabii, huenda nisiweze kujibu maswali yote kuhusu eskatolojia na unabii ambao watu wanataka kuuliza. Lakini ninaelewa kwamba hatimaye, tunaweza kujua kwamba tuko upande wa ushindi. Nikitazama video ya timu ninayoipenda, najua alama, na najua kwamba wanashinda mchezo huo, sina wasiwasi kuhusu kushindwa katika kipindi cha kwanza.

Sina wasiwasi kama watahondwa kufikia dakika 10 wakati wa mapumziko kwa sababu nina uhakika wa matokeo. Ninajua matokeo ya mwisho. Hivyo ndivyo manabii walivyokusudiwa kutufanyia.

Mojawapo ya mambo ambayo nadhani yamegawanya kanisa ni kwamba mara nyingi tunapenda kubishana kuhusu eskatolojia. Tuna watu ambao ni wa kabla ya kusaga na wa baada ya kusaga na wa-kinu. Tuna watu ambao ni wa kabla ya kusaga, wa kati, wa baada ya kusaga na ladha hizi zote mbalimbali.

Nadhani tunapoelewa kweli kile ambacho manabii wanazungumzia, inaweza kutuongoza kushikilia mawazo hayo kwa unyenyekevu mkubwa zaidi kuliko wakati mwingine tunavyofanya. Biblia haitupi chati na ramani za kina ambazo tungependa kuziweka. Nina imani kwamba ninaamini Mungu ana kusudi kwa watu wa Israeli.

Ninaamini kwamba Mungu atatimiza ahadi zake za agano kwa watu wa Israeli. Lakini jinsi hilo litakavyotokea, je, ni marejesho ya kitaifa? Je, ni marejesho ya kiroho tu? Biblia haijibu maswali hayo yote kikamilifu. Kanisa kwa njia nyingi ni utimilifu wa ahadi ambazo Mungu alitoa za kurejesha watu wapya na kuunda jumuiya ya kieskatolojia.

Kanisa la Israeli linahusianaje? Tunaweza kuwa na imani zetu kuhusu mambo hayo, lakini tunahitaji kushikilia mambo hayo kwa unyenyekevu. Ikiwa ulimwengu unatutazama na kutuona tukipigania eskatolojia, basi nadhani ni vigumu kwao kutuona na kutuelewa na kutuamini tunapozungumzia upendo wa Mungu na upendo wa Kristo. Dhana potofu ya mwisho, na nadhani hii ni moja ambayo kwa mwalimu na mchungaji, inanigusa, na ni moja ambayo ninapaswa kushughulika na wanafunzi wangu.

Dhana potofu kwamba manabii ni wagumu sana kwangu kuelewa au wagumu sana kwangu kuwahubiria watu wangu. Tunapojifunza kwamba ujumbe wa msingi wa manabii ni hukumu na wokovu, tunapojifunza kwamba hatuhitaji kuwaingiza katika mpango fulani mgumu wa kieskatolojia, naamini kwamba hurahisisha ujumbe wa

manabii. Tunapoelewa muktadha wa kihistoria na mambo wanayozungumzia, nadhani hurahisisha sisi kutumia na kuelewa kinachoendelea.

Tunapogundua kwamba manabii hutumia lugha ya mfano sana na kwamba hatuhitaji kupata utimilifu dhahiri katika kila undani, nadhani badala ya kufanya ujumbe kuwa mgumu, hurahisisha. Mojawapo ya mambo ambayo tumefanya ni kwamba nadhani tumechukua ujumbe wa manabii na tumeufanya kuwa mgumu sana. Manabii watazingatia masuala matatu makubwa ya matumizi.

Watazungumza na watu kuhusu ibada yao ya sanamu. Watazungumza na watu kuhusu tatizo la haki ya kijamii, na watazungumza na watu kuhusu tatizo la ibada ya uongo na isiyo ya kweli. Tuna masuala hayo hayo kanisani leo.

Kama wewe ni mchungaji, nataka ufikirie tu kile kinachokosekana katika kanisa lako ikiwa manabii si sehemu ya chakula cha kiroho unachowapa watu na kuwafundisha. Hatimaye, kuna picha ya kibiblia ya Mungu. Tumezungumzia kuhusu hili, maji meupe ya ghadhabu ya Mungu, mipaka ya upendo wa Mungu.

Tusipofundisha vitabu hivi, tusipovisoma, hatutamuona Mungu katika njia zote tajiri na mbalimbali. Kwa hivyo, nataka kuwatia moyo, msiwaogope manabii. Wana ujumbe wenye nguvu, unaofaa, na wa vitendo kwetu leo.

Natumaini video hizi za utangulizi zimetupa mwelekeo bora wa ujumbe wao.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Manabii Wadogo. Huu ni mhadhara wa 2, Huduma na Ujumbe wa Manabii, Sehemu ya 2.